# RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1889417
afdelingsnaam: Leefomgeving
steller: Peter Schoeman
telefoonnummer 0682964663

onderwerp: Vaststelling Buurtenergieplan Noordelijke Hilversumse Meent

## Voorstel

1. Vaststellen van het Buurtenergieplan Hilversumse Meent PAW

## Planning

| Titel | Toelichting | BEELDVORMING | OORDEELSVORMING | BESLUITVORMING |
|---|---|---|---|---|
| Vaststellen Buurtenergieplan HIlversumse Meent PAW | Dit voorstel is bedoeld om het buurtenergieplan vast te stellen | in de BVS van raad op 7 januari 2026 | in de commissie Duurzaamheid en Bereikbaarheid van 21 januari 2026 | Rechtstreekse besluitvorming in de raad van 28 januari 2026 |

## Samenvatting

In het Buurtenergieplan Hilversumse Meent PAW is er per groep woningen in een straat een voorstel voor aardgasvrije woningen. Door collectieve bronnetten per groep woningen aan te leggen en individuele warmtepompen per woning op het gewenste moment te plaatsen, ontstaat telkens een straatproject met een aantrekkelijk aanbod voor huur- en koopwoningen. De energierekening hoeft voor een gemiddeld huishouden in het projectgebied niet hoger te worden, wel verandert de opbouw ervan.

Vrijwillige keuze staat voorop in de straatprojecten die de gemeente en haar partners gaan faciliteren. Hiervoor zijn twee routes ontwikkeld; (1) voor particulier bezit is er een route waarbij bewoners kunnen meebeslissen over het warmtebedrijf, en (2) voor woningcorporatie- en gespikkeld bezit is er een route met één warmtebedrijf. Bij minimale deelname wordt voor de betrokken groep in de straat het bronnet aangelegd. Meedoen blijft vrijwillig.

Deze aanpak is tot stand gekomen met de partners van de gemeente in dit project. Bewoners zijn en blijven nauw betrokken. Vanwege de vrijwillige keuze zal interesse en instemming van bewoners bepalend zijn voor de volgorde van straatprojecten in de wijk.

## Inleiding

In 2020 werd de noordelijke Hilversumse Meent aangewezen als proeftuin binnen het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Het Rijk heeft subsidie beschikbaar gesteld die de gemeente in 2028 moet besteden, tenzij uitstel wordt verleend. De gemeente Hilversum werkt samen met woningcorporaties, bewonersstichting Hilversumse Meent, en netwerkbeheerder Liander aan een duurzame warmteoplossing. Dit buurtenergieplan is de uitwerking van de PAW-aanvraag en laat zien hoe bewoners een aanbod van warmtebedrijven gaan ontvangen om de overstap naar een aardgasvrije woning te

maken. De gemeente voert de regie, zorgt ervoor dat projectpartners goed samenwerken, dat er een aantrekkelijk aanbod tot stand komt, en voert de subsidieregeling PAW uit. Ook gaat de gemeente over de inpassing in de openbare ruimte. De gemeente besluit niet over woningaanpassingen, dat ligt bij woningcorporaties en woningeigenaren.

## Probleemstelling/doel

Met dit voorstel wordt de raad gevraagd het buurtenergieplan vast te stellen. Daarmee ontstaat er een fundament voor de maatregelen in de subsidieregeling en de wijze waarop bewoners een aanbod gaan ontvangen voor de overstap naar aardgasvrije woningen. Hierin wordt vastgelegd:

- dat bronnetten per straat met warmtepompen per woning het meest passende alternatief zijn voor aardgas;
- dat de overstap voor bewoners vrijwillig is en straat- of blokgewijs plaatsvindt;
- dat in de verdere uitwerking een aantrekkelijk aanbod tot stand moet komen;
- dat financiële ondersteuning via subsidies (PAW, HIP e.a.) beschikbaar zal zijn;
- dat ervaringen in dit project gebruikt worden voor de bredere warmtetransitie in Hilversum;
- en dat er ruimte moet blijven voor voortschrijdend inzicht.

## Argumenten

*1.1 Het plan biedt oplossingen op overzichtelijke schaal*

In het buurtenergieplan wordt duidelijkheid geboden over wat het alternatief voor aardgas kan zijn: collectieve bronnetten met warmtepompen per woning. De aanpak zal resulteren in een concreet aanbod per groep woningen in een straat. Zo kunnen groepen vanaf ongeveer 20 woningen de overstap maken. Bij de koopwoningen kunnen bewoners meebeslissen over welk warmtebedrijf in hun straat een collectief bronnet mag aanleggen en exploiteren. De aanpak in het buurtenergieplan past ook bij de schaal waarop de betrokken woningcorporaties G&O en De Alliantie hun woningen willen verduurzamen. Deze woningcorporaties hebben al een keuze voor een warmtebedrijf gemaakt. Dat zorgt ervoor dat er voor huurders snel duidelijkheid ontstaat over de keuze die voorligt. En het zorgt ervoor dat woningcorporaties eventuele aanpassingen in de woningen efficiënt kunnen programmeren.

*1.2 Bewoners behouden keuze voor deelname*

Er komt een aanbod voor aansluiting op een collectief bronnet waarbij voor een gemiddeld huishouden de energierekening niet hoger wordt. De opbouw van de energierekening verandert wel. Ondanks de voordelen zal niet iedereen direct enthousiast zijn over verandering. Dat leert de ervaring in de wijk ook. In de Transitievisie Warmte is aangegeven dat de gemeente hecht aan individuele voorkeuren in de energietransitie. Daarom zal er sprake zijn van vrijwillige deelname. De woningcorporaties doen daar ook aan mee.

*1.3 Iedereen kan meedoen*

De rol en taak van de gemeente in dit project is ervoor te zorgen dat iedereen kan meedoen. De gemeente zal erop toezien dat in elk deel van het projectgebied een goed aanbod tot stand komt. Bewoners moeten kunnen begrijpen waar ze mee akkoord gaan. Daarom zal er begeleiding zijn en wordt het aanbod deskundig getoetst. Het is daarnaast wettelijk geregeld dat warmtebedrijven die een aanbod doen onder toezicht staan van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Zo wordt continuïteit van levering geborgd. Via subsidieverlening zorgt de gemeente er verder voor dat het beschikbare PAW-budget verdeeld wordt over de wijk. De subsidieverlening zal zodanig ingericht worden dat direct meedoen beloond wordt.

*1.4 Belangrijke leerervaring voor de gemeente*
Met het vaststellen van dit buurtenergieplan kan er belangrijke leerervaring worden opgedaan met vrijwillige deelname aan collectieve oplossingen. De leerervaring gaat over het betrekken van bewoners bij de overstap naar een aardgasvrije woning. Op welke manier kunnen bewoners het best betrokken worden bij de verschillende keuzes en stappen? Welke informatie hebben ze nodig en van wie moet dat komen? Deze vragen krijgen een plek in monitoring en evaluatie in de periode van 2026 tot en met 2028 en zullen van belang zijn voor andere projecten in de gemeente.

## Kanttekeningen

*1.1 De inpasbaarheid kan in sommige straten uitdagingen met zich meebrengen*
In het buurtenergieplan wordt aangegeven dat er binnen het project toegewerkt wordt naar een aanbod dat financieel aantrekkelijk is en waarmee het waarschijnlijk is dat bewoners de overstap vrijwillig zullen maken. De aanbiedingen die nu verder worden uitgewerkt door betrokken warmtebedrijven gaan uit van lokale oplossingen die voor een groep van 20 of meer woningen bronnetten aanleggen. Hierbij wordt gestreefd naar het beperken van de afstand tussen verticale gesloten bodemenergiesystemen en de woningen. In sommige straten is de inpasbaarheid een uitdaging omdat verzamelkorven voor bodemlussen ruimte nodig hebben in stoep of straat waar reeds andere leidingen kunnen liggen. Eventueel kunnen maatwerkafspraken voor plaatsing in het straatprofiel uitkomst bieden; het helpt daarbij dat de riolering in de Meent voorlopig nog niet aan vervanging toe is. Ook kunnen er nog kritieke wortelzones zijn waar rekening mee gehouden moet worden. Al deze aspecten zullen in het aanbod per groep woningen in een straat nader uitgewerkt moeten worden. De gemeente werkt samen met betrokken warmtebedrijven aan praktische oplossingen.

*1.2 Bodemenergiesystemen mogen elkaar niet in de weg zitten en dat kan de betaalbaarheid onder druk zetten*
Uitgevoerde onderzoeken geven aan dat er aandachtspunten zijn voor de verdeling van bodemenergie maar beheersing is mogelijk. De locatie en diepte van verschillende systemen kunnen op elkaar worden afgestemd. Dit zal in het aanbod per groep woningen nader uitgewerkt moeten worden. In de uitwerking zou kunnen blijken dat er voor de balans van de bodemtemperatuur open bodemenergiesystemen nodig zijn. Bij die systemen is via een provinciale vergunning geborgd dat de bodemtemperatuur in balans blijft. Voor die systemen is echter een hogere initiële investering nodig. Of dit ook goed aansluit op vrijwillige deelname en betaalbaarheid onderzoeken we verder. De wens om op overzichtelijke schaal te werken aan oplossingen en daarbij vrijwilligheid, keuzevrijheid en betaalbaarheid te behouden heeft zwaar meegewogen in het opstellen van het buurtenergieplan. Evenwel is het zo dat bij de uitwerking er rekening gehouden moet worden met voortschrijdend inzicht. Dat past bij de uitgangspunten van de PAW-subsidieaanvraag.

*1.3 Vooroplopen met exploitanten voor bronnetten*
Het buurtenergieplan gaat uit van samenwerking met warmtebedrijven die bronnetten ontwerpen, aanleggen en exploiteren. Meerdere warmtebedrijven hebben interesse om mee te doen met het project in de Hilversumse Meent. Tegelijkertijd is de markt voor collectieve systemen in bestaande bouw nog in ontwikkeling. Veel bedrijven geven aan dat bij bestaande bouw de voorspelbaarheid van de vraag een uitdaging is, alsook de verschillende eisen en wensen per gemeente. Mocht interesse van bewoners achterblijven bij verwachtingen, dan kan dat gevolgen hebben voor het aanbod in het projectgebied. Ook zijn er nog weinig voorbeeldprojecten in bestaande bouw elders gerealiseerd waar de gemeente op kan leunen. Getoonde interesse van bewoners in het participatietraject heeft meegewogen bij het doorzetten van de oplossingen. Ook is er vanuit het landelijke PAW-programma veel steun voor ontwikkeling van bronnetten met de markt, omdat dit ook elders kan worden toegepast.

## Financiën, middelen & capaciteit

Er is subsidie van het Rijk beschikbaar om aansluitingen of toekomstige aansluitingen op een bronnet in de noordelijke Hilversumse Meent te subsidiëren. Daarvoor is een nieuwe Subsidieregeling PAW noordelijke Meent Hilversum in de maak. Deze subsidieregeling wordt uitgewerkt aan de hand van dit buurtenergieplan en zal direct volgend op het buurtenergieplan door het college worden vastgesteld. Er is voldoende PAW subsidie om voor alle woningen in het projectgebied deze straatprojecten te subsidiëren. De raad zal over de subsidieregeling worden geïnformeerd. Het Hilversum Isolatie Programma (HIP) is beschikbaar in de Hilversumse Meent, omdat de nieuwe Subsidieregeling PAW sterk gericht zal zijn op de warmte-oplossing en niet op isolatiemaatregelen. Daarnaast ondersteunt de gemeente leningen zoals Duurzaam Wonen lening en Verzilverlening.

Er zijn geen financiële consequenties op de begroting. De lasten en baten voor uitvoering van het project worden neutraal in de begroting verwerkt. Het college rapporteert over relevante subsidieregelingen en subsidieplafonds.

## Uitvoering

Als de Raad het buurtenergieplan vaststelt, wordt daarmee de fase met pilotprojecten afgerond en komt er een belangrijk fundament onder de volgende fase. Het aanbod wordt verder uitgewerkt en getoetst. Waar nodig wordt voortschrijdend inzicht toegepast op het aanbod. De participatie met bewoners wordt gericht op het ophalen van instemming op het aanbod. Zo komt realisatie en daarbij de mijlpaal van eerste 100 aardgasvrije woningen in de Meent een stap dichterbij.

| | |
|---|---|
| Burgemeester en wethouders van Hilversum,<br>de gemeentesecretaris, | 25 november 2025<br>de burgemeester, |
| mr. C.P. Torres Barrera | dr. ir. G.M. van den Top |

## Bijlage(n)

1. Buurtenergieplan Hilversumse Meent PAW